

Umeå mark- och miljödomstolen
mmd.umea@dom.se

ÖVERSÄTTNING/KÄÄNNÖS

25.6.2014

Lausuntopyyntö 28.5.2014, Mål nr M 1666-11. Aktbilagor 289 och 265-270. Northland Resources AB, tillstånd till Kaunisvaara gruvverksamhet, Pajala kommun

LAUSUNTO NORTHLAND RESOURCE AB:N KAUNISVAARAN KAIVOSTOIMINTOJEN YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUKSESTA

Northland Resources AB:n Kaunisvaaran kaivostoiminta sijoittuu Pajalan kuntaan Muoniojoen varteen, Tornio-Muoniojoen valuma-alueelle ja Torniojoen kansainväliselle vesienhoitoalueelle. Tornion-Muoniojoen vesistöalue kuuluu EU:n Natura2000-ohjelmaan sekä Ruotsissa että Suomessa.

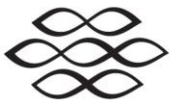
Kaivostoiminta lisää valuma-alueen vesiin kohdistuvia riskejä sekä laadullisesti että määrällisesti. Lupahakemuksessa toiminnan ei arvioida vaikuttavan merkittävästi Muoniojoen vesistön vedenlaatuun. Kaivostoiminnan vaikutusten merkittävyyttä tulee tarkastella suhteessa EU:n vesipuitedirektiivin asettamiin veden laatuvaatimuksiin. Hyvässä tilassa olevien vesien tilan heikentäminen ei ole direktiivin vesiympäristöä koskevien tavoitteiden mukaista. Lisäksi on syytä huomioida, että Torniojoen alajuoksulla Haaparannan kaupunki käyttää Torniojoen vettä raakavesilähteenä.

Vedenkäsittely, vesitase

Kaivostoiminnan vesitasetta on tarkasteltu lupahakemuksessa nykytilanteen vesimäärien pohjalta ja mallinnusta korjattu ja tarkennettu sadannan vaihtelut huomioiden. Vesitasetarkastelun lähtökohtana on, että talviaikaan tapahtuu kaivosalueen vesien jäätymistä ja sulaminen tapahtuu touko-kesäkuussa. Mikäli jäätymistä ei talviaikaan tapahdu, ylijäämävesien juoksutuksia voi olla tarpeen suorittaa ennen lumien sulamista tai jopa talviaikaan.

Muoniojokeen on tarkoitus johtaa uudella putkituksella ylijäämävesiä. Jokeen johdettavilla vesillä saattaa olla vaikutuksia Muoniojoessa kutevien lohikalojen käyttäytymiseen ja kudusta syntyvien poikasten elinoloihin. Jokeen johdettavien lisävesien mahdolliset riskit Muoniojoen arvokkaalle lohikalojen kannoille tulee minimoida ja kalaston tilannetta tarkoin seurata.

Lupamääräyksin tulee varmistaa, että happoa muodostavan sivukiven varastointi ja käsittely tapahtuu siten, ettei sivukivikasoiesta johtuvat happamat vedet ml. niihen liuenneet raskasmetallit aiheuta riskiä vedenlaadulle toiminnan aikana eikä sen päätyttyä. Mahdollisten talviaikaisten ylijuoksutusten vaikutus lähtevän veden haitta-ainepitoisuuksiin ja vaikutus vesistössä tulee huomioida.

Ympäristöluvassa vesistöihin johdettaville vesille, tärkeimpien muuttujien osalta, tulee määritellä *pitoisuusrajat*, joilla voidaan estää vastaanottavien vesistöjen tilan heikkeminen.

Yhteisvaikutukset

Rajajokikomission näkemys on, että Kaunisvaaran kaivostoiminnalla saattaa olla yhteisvaikutuksia muiden vesistöalueella olemassa olevien kaivosten sekä Suomen puolelle Kolariin mahdollisesti avattavan Norhland Resources-yhtiön Hannukaisen kaivoksen kanssa. Hannukaisen kaivoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) yhteydessä yhteisvaikutukset Kaunisvaaran kaivoksen kanssa arvioitiin vähäiseksi. Hannukaisen hankkeen YVA-selostuksessa ei kuitenkaan mallinnettu yhteisvaikutuksia Kaunisvaaran kaivoksen kanssa.

Hannukaisen YVA-menettelyssä yhteysviranomaisen (Lapin ELY-keskus) piti esitettyä arviota yhteisvaikutuksista riittämättömänä ja totesi, että tarkemman arvion puuttuminen on selvä puute YVA-selostuksessa, koska yhteisvaikutukset Muonionjokeen on yksi hankkeen tärkeimpiä arvioitavia vaikutuksia. Naturvårdsverket on todennut samassa yhteydessä, että Hannukaisen hankkeen yhteisvaikutukset Ruotsin puolen kaivosten kanssa vaativat täydentämistä. Kaunisvaaran ja Hannukaisen kaivosten yhteisvaikutusten arviointiin ja johtopäätöksiin sisältyy siten epävarmuutta.

Hannukaisen kaivoksen Natura-arvioinnista ei ole vielä (kesäkuu 2014) käytettävissä viranomaisen (Lapin ELY-keskus) lausuntoa.

Seuranta ja raportointi

Rajajokikomissio edellyttää, että toiminnan lupamääräysten tulee olla selkeät ja niiden tulee olla valvottavissa. Komissio katsoo lisäksi, että kansallisten valvontaviranomaisten tulisi toimittaa Kaunisvaaran kaivostoiminnan vuosittaiset seurantaraportit veden laadusta ja kalastosta tiedoksi suomalais-ruotsalaiselle rajajokikomissiolle. Koonti Muoniojoen vedenlaadun analyysituloksista tulisi vesienhoitoyhdistyksen lisäksi toimittaa myös tiedoksi rajajokikomissiolle.

Pekka Räinen
puheenjohtajan sijaisena

Johan Antti
varapuheenjohtaja

Virve Sallialmi
sihteeri